

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Jozefa Kolcuna, v právnej veci navrhovateľa **I. T.**, bývajúceho v B., proti odporcom **1/ E.** so sídlom v B., zastúpeného J., advokátom v B., **2/ M. V.**, bývajúcej v B., zastúpenej J., advokátom v B., K., **o neplatnosť právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Banskej Bystrici pod sp. zn.16 C 191/2004, o dovolaní odporcov **1/ a 2/** proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. apríla 2007 sp. zn. 15 Co 242/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolania odporcov **1/ a 2/ z a m i e t a .**

Odporcovia **1/ a 2/** sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania 64 258 Sk na účet M. A., advokáta v B., S., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 28. augusta 2006 č.k. 16 C 191/04-189 zamietol žalobu navrhovateľa, ktorou sa domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 25. mája 1999 uzatvorenej medzi odporcom **1/** ako predávajúcim a odporkyňou **2/** ako kupujúcou, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedeným na Okresnom úrade v B., odbor katastrálny, na LV č. X., a to parc. č. KN X. – zastavaná plocha o výmere X. m², parc. č. KN X. – zastavaná plocha o výmere X. m², prevádzková budova súpr. č. X., súčasťou ktorej sú vedľajšie stavby – výrobná hala, dielňa, garáže, regulačná stanica plynu a vonkajšie úpravy. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcom trovy

konania vo výške 8 606 Sk, a to ich zaplatením k rukám J., advokáta so sídlom v B., v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa jeho názoru kúpna zmluva uzavretá medzi odporcami 25. mája 1999 nebola v čase jej uzavretia v rozpore s dobrými mravmi, ktorý rozpor by spôsobil jej absolútnu neplatnosť. V konaní nebol preukázaný ukracovací úmysel odporcami 1/ a 2/. Právo odporcu 1/ scudziť predmetné nehnuteľnosti nebolo v čase uzavretia kúpnej zmluvy obmedzené a odporca 1/ bol v čase uzavretia tejto zmluvy vlastníkom aj iného majetku nielen prevádzaných nehnuteľností. Ukracovací úmysel odporcov 1/ a 2/ nie je možné vyvodiť ani z okolností, že v súčasnosti je navrhovateľ pri snahe o vymozenie svojich pohľadávok neúspešný. Mohlo by tomu tak byť, keby pri snahe uspokojiť svoje pohľadávky bol neúspešný už v čase prevodu nehnuteľností. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi nemožno hodnotiť podľa okolností, ktoré sú tu v čase hodnotenia, ale podľa okolností existujúcich v čase uskutočnenia právneho úkonu. Iný prístup by bol v rozpore s princípom právnej istoty a ochrany dobrej viery účastníkov právnych úkonov. Odporkyňa 2/ pri uzavretí kúpnej zmluvy konala v dobrej viere, že odporca 1/ tieto nehnuteľnosti je oprávnený scudziť a že tieto nie sú zaťažené žiadnymi právnymi vadami. Odporca 1/ síce mohol počítat' s (nepriaznivým) výsledkom konania o neúčinnosť kúpnej zmluvy (ktoré konanie prebiehalo v čase uzavretia kúpnej zmluvy), avšak ho nemusel spájať s prípadným uspokojovaním pohľadávok právneho predchodcu navrhovateľa.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 4. apríla 2007 sp. zn. 15 Co 242/2006 na odvolanie navrhovateľa rozsudok okresného súdu zmenil tak, že určil neplatnosť kúpnej zmluvy z 25. mája 1999 uzavretej medzi spoločnosťou E. a M. V., predmetom ktorej bola prevádzkovaná budova súp. č. X., súčasťou ktorej sú vedľajšie stavby – výrobná hala, dielňa, garáže, regulačná stanica plynu a vonkajšie úpravy a pozemok parc. č. X. o výmere X. m², zastavaná plocha a parc. č. X. o výmere X. m², zastavaná plocha, kat. úz. B. v celosti. Odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 373 466,50 Sk na účet M. A. do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V rozhodnutí uviedol, že aj keď zmluvná voľnosť odporcu 1/ ohľadom predmetných nehnuteľností nebola ničím obmedzená, odporca 1/ v čase uskutočnenia prevodu musel mať vedomosť o tom, že v prípade neúspechu v súdnom konaní o odporovateľnosť právnych úkonov nebude môcť firma I. (právny predchodca navrhovateľa), resp. už navrhovateľ uspokojiť svoje právo z prevádzaných nehnuteľností a o tejto skutočnosti musela mať vedomosť aj odporkyňa 2/. Uzavretie kúpnej zmluvy s úmyslom ukrátiť veriteľa, považoval za úkon odporujúci dobrým mravom. Úmysel odporcu 1/ a odporkyne 2/ ukrátiť navrhovateľa

bola v konaní preukázaná ich vzájomným personálnym prepojením, v dôsledku ktorého museli vedieť o právnych následkoch úspešnej žaloby o odporovateľnosť právnych úkonov. S poukazom na celkové okolnosti prípadu, na vzájomnú personálnu prepojenosť medzi firmami S. E. a odporkyňou 2/, vzhľadom na svedecké výpovede A. C. a odporkyne 2/ došiel k záveru, že odporcovia 1/ a 2/ uzavreli predmetnú kúpnu zmluvu s úmyslom ukrátiť veriteľa a takýto postup považoval za postup, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Túto skutočnosť a takýto právny názor napokon konštatoval krajský súd už v zrušujúcom uznesení z 24.8.2005 sp. zn. 15 Co 224/2005 (č.l. 152 spisu). Rozhodnutie okresného súdu preto podľa § 220 ods. 2 O.s.p. zmenil tak, že žalobe navrhovateľa vyhovel.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali včas dovolanie odporca 1/ a odporkyňa 2/. Žiadali, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nestotožnili sa s právnym názorom odvolacieho súdu a podľa ich názoru rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza preto z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd nesprávne aplikoval zákon v tom zmysle, že inštitút odporovateľnosti subsumoval a nesprávne zamenil na rozpor s dobrými mravmi. Navrhovateľ sa mal výlučne možnosť domáhať odporovateľnosti právneho úkonu v zmysle zákona. Rozhodol len na základe dohadov bez konkrétnych dôkazov o rozpore s dobrými mravmi. Dokazovanie, ktoré vykonal v rámci odvolacieho konania vyhodnotil neobjektívne, jednostranne a v prospech navrhovateľa. Trvali na tom, že u navrhovateľa nie je preukázaný naliehavý právny záujem, na určení ktorého sa domáha podľa § 80 písm. c/ O.s.p..

Navrhovateľ vo svojich písomných vyjadreniach k dovolaniam odporcov 1/ a 2/ uviedol, že rozhodnutie krajského súdu je správne a preto navrhol, aby dovolací súd ich dovolania zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali účastníci konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a došiel k záveru, že dovolania odporcov 1/ a 2/ nie je dôvodné.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že veriteľom firmy S. je navrhovateľ. S. 27.2.1995 uzavrel kúpnu zmluvu s firmou E. (odporca 1/) o predaji predmetných nehnuteľností.

Za firmu S., s.r.o. B. kúpnu zmluvu podpísal I. a za firmu E., s.r.o. B. ju podpísala A. C.. Z rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 22.9.1999, č.k. 64 Cb 210/96-258, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6.7.2001 sp. zn. 43 CoB 86/00, vyplynula vzájomná personálna prepojenosť medzi firmou S. a firmou E. Súdny konštatovali, že úmyslom spoločnosti S. pri prevode nehnuteľností, bolo zachrániť tieto nehnuteľnosti pred nepriaznivým následkom podnikania, a to tak, že kúpna cena týchto nehnuteľností bola uhradená na účet I. P., ako fyzickej osoby, ktorý bol zároveň konateľom spoločnosti S. zodpovednej za vznik záväzkov voči navrhovateľovi. Konateľkou a jednou zo spoločníčok odporcu 1/ bola A. C., ktorá uznala, že sa dlhoročne osobne poznala s I. P., vykonávala mu ako fyzickej osobe účtovnícke a ekonomické práce v súvislosti s podnikaním. I. jej 9.3.1995 udelil prokúru a umožnil scudzovať a zaťažovať nehnuteľnosti v jeho mene ako fyzickej osoby. Súdny uzavreli, že A. C. ako konateľke odporcu 1/ musel byť známy úmysel spoločnosti S., takýmto prevodom sťažiť, resp. znemožniť uspokojenie pohľadávok veriteľov spoločnosti S.

V danej veci sa navrhovateľ domáhal určenia, že predmetná kúpna zmluva z 25.5.1999 uzavretá medzi odporcom 1/ a odporkyňou 2/ je neplatná. Ako už bolo uvedené vyššie, firma U. s.r.o. sa návrhom na začatie konania z 18.9.1996 domáhala určenia, že kúpna zmluva uzavretá 27.2.1995 medzi firmou S. a E., predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam je voči nej právne neúčinná (§ 42a Občianskeho zákonníka), keďže ide o odporovateľný právny úkon. Návrhu I., s.r.o. B. bolo vyššie uvedenými rozsudkami okresného i krajského súdu vyhovené. Predmetná kúpna zmluva z 25.5.1999 bola uzavretá v čase, kedy na súde prebiehalo konanie o odporovateľnosť právneho úkonu, ale pred právoplatným rozhodnutím súdu.

Odvolačný súd svoje zmeňujúce rozhodnutie založil na názore, že predmetná kúpna zmluva bola uzavretá s poukazom na postup účastníkov konania v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa názoru dovolacieho súdu treba prisvedčiť odvolaciemu súdu, že jeho právny názor je správny s dodatkom, ktorý treba zvýrazniť, čo je v prejednávanej veci podstatné, že z vykonaného dokazovania vyplynulo nekonanie odporkyne 2/ (ako tretej osoby) v dobrej viere. S poukazom na túto skutočnosť potom vyplýva aj naliehavý právny záujem navrhovateľa na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy (§ 80 písm. c/ O.s.p.) v tom, že bez tohto

určenia by sa nemohol úspešne domáhať svojej pohľadávky. V tomto smere sú preto námietky dovolateľov právne bezvýznamné.

Odporca 1/ v čase do rozhodnutia súdov v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu, uzavrel predmetnú kúpnu zmluvu s odporkyňou 2/, kedy existovala a bola preukázaná personálna previazanosť medzi odporcom 1/, odporkyňou 2/, ale aj firmou S., s.r.o. B.. Dňa 25. mája 1999 odporkyňa 2/ ako aj A. C. boli spoločníčkami firmy odporcu 1/. Navyše medzi Ing. P. a odporkyňou 2/ v čase uzavretia kúpnej zmluvy existoval vzťah druh – družka, z ktorého vzťahu pochádza maloleté dieťa. Je pravdou, že zmluvná voľnosť odporcu 1/ ohľadom predmetných nehnuteľností nebola obmedzená, ale odporca 1/ v čase uskutočnenia prevodu musel mať vedomosť, ako aj odporkyňa 2/, že v prípade neúspechu v súdnom konaní o odporovateľnosť právneho úkonu nebude môcť navrhovateľ uspokojiť svoje právo z prevádzaných nehnuteľností. Odporca 1/ a odporkyňa 2/ si museli byť vedomí právnych následkov úspešnej žaloby o odporovateľnosť právnych úkonov.

V podrobnostiach dovolací súd poukazuje na výstižné dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu, s ktorými sa stotožňuje.

Pokiaľ ide o námietku dovolateľov, že navrhovateľ sa mal domáhať výlučne možnosti odporovateľnosti právneho úkonu, dovolací súd ešte raz zdôrazňuje, že v konaní pod sp. zn. 1 Cdo 26/97 (R 110/1998) Najvyšší súd Slovenskej republiky nevytlúčil možnosť úspešného domáhania sa určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorá bola následne uzavretá s tretími osobami. Najvyšší súd Slovenskej republiky však svoje rozhodnutie podmienil tým, že táto kúpna zmluva bola uzavretá s tretími osobami, ktoré konali v dobrej viere. Tak ako už bolo uvedené vyššie, konanie odporkyne 2/ nebolo konaním v dobrej viere. V čase uzavretia zmluvy bola spoločníčkou odporcu 1/, konateľkou spoločnosti. Musela preto vedieť o tom, že v čase uzatvárania zmluvy prebiehalo konanie o odporovateľnosť právneho úkonu, ktoré ešte nebolo právoplatne skončené. To isté platí i v konaní odporcu 1/. Dovolací súd poukazuje na rozporuplné výpovede A. C., ako aj výpoveď J. pokiaľ išlo o majetok a pohľadávky odporcu 1/. Ďalšie námietky odporcov 1/ a 2/ dovolací súd preto považoval za právne bezvýznamné.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie odporcu 1/ a odporkyne 2/ zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporcom 1/ a 2/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania v sume 64 258 Sk za dva úkony právnej služby (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za dve právne služby, ktoré poskytol navrhovateľovi vypracovaním dvoch vyjadrení k dovolaniu odporcu 1/ a odporkyne 2/ po 26 850 Sk, plus 2 x DPH po 5 101 Sk a 2 x režijný paušál po 178 Sk v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z., spolu 64 258 Sk, na účet M. A., do 3 dní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. mája 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: